

19/23

Directoraat-generaal Klimaat
en Energie

Aan de Minister voor Klimaat en Energie

Auteur

[Redacted]

TER BESLISSING

Datum

30 juni 2023

Kenmerk

DGKE / 34658036

ZK 31998

Kopie aan

Bijlage(n)

nota

Beslisnota appreciatie onderzoek Strategy& m.b.t.
publieke belangen

Parafenroute

[Redacted signature lines]

Aanleiding

- Hierbij bieden wij u een Kamerbrief aan met betrekking tot de appreciatie van het onderzoek uitgevoerd door Strategy& over de borging van de publieke belangen in de energiesector.
- Het onderzoek is uitgevoerd n.a.v. de motie Segers/Marijnissen, ingediend tijdens de APB 2022, over de borging van de publieke belangen in de energievoorziening. Tevens wordt met deze brief de motie Erkens/Bontenbal over versterking van de rol van de toezichthouder (ACM) bij het beschermen van de consument afgedaan. Tot slot worden twee toezeggingen aan de Eerste Kamer die verband houden met publieke belangen/energie meegenomen in de brief.
- De brief is in een eerdere fase interdepartementaal afgestemd met de ministeries BZK, AZ en Financien, welke alle drie akkoord zijn met de meest recente versie die voor de val van het kabinet met u gedeeld is. ACM heeft in een eerdere fase ook commentaar aangeleverd, dat verwerkt is.
- Gezien de demissionaire status van het kabinet is de brief ingekort en zijn passages waarin politieke besluitvorming wordt aangekondigd uit de brief verwijderd. Verwijzingen naar bestaand beleid en acties die reeds door het kabinet zijn ondernomen zijn zo veel mogelijk behouden.

Geadviseerd besluit

- Indien u akkoord gaat met deze brief vragen wij u om hem te ondertekenen, zodat deze naar de Kamer kan worden gestuurd.

Akhora.

Kernpunten

Kenmerk
DGKE / 34658036

- Aan de onderzoekers is gevraagd om conform het verzoek van de motie Segers/Marijnissen inzicht te geven in de borging van publieke belangen in de elektriciteits- en gasmarkt en de rol van liberalisering hierbij.
- Het onderzoek richt zich ook op de keuzes die in Nederland en in de EU gemaakt zijn met betrekking tot marktordening, op de rol van de overheid en de markt hierin, op de verschillen daarbij tussen Nederland en enkele buurlanden, en op de beleidsreactie op de energiecrisis.
- Strategy& concludeert dat deze invulling van de marktordening – met name als gevolg van concurrentie en marktintegratie – positieve effecten heeft gehad op de betaalbaarheid en de betrouwbaarheid van de energievoorziening in Nederland.
- Het rapport stelt echter ook dat een geliberaliseerde energiemarkt een proactieve overheid vereist die kaders stelt en waar nodig prikkels geeft om de publieke belangen te kunnen borgen.
- Strategy& reikt enkele concrete beleidsopties aan om de borging van de publieke belangen te verbeteren. In de brief wordt ingegaan op deze voorstellen. Gezien de demissionaire status van het kabinet wordt er slechts ingegaan op beleid wat al gedaan is en acties die door het kabinet al eerder zijn uitgevoerd.
- Tot slot wordt ingegaan op de versterking en inrichting van het toezicht op de energiemarkt door de ACM, in reactie op de motie Erkens/Bontenbal.
- In de conclusie in de brief worden de kernbevindingen benoemd en wordt beschreven dat deze een volgend kabinet kunnen helpen om zorgvuldig af te wegen op welke terreinen een sterkere inmenging van de overheid gepast en/of noodzakelijk is en welk instrument daarvoor het meest geschikt is.

Toelichting

- Tijdens de APB van vorig jaar is de motie van de leden Segers en Marijnissen aangenomen. De motie verzoekt de regering om een onderzoek te laten uitvoeren naar hoe de publieke belangen in de Nederlandse energievoorziening beter geborgd kunnen worden. Ook verzoekt de motie de regering dit onderzoek te voorzien van een kabinetsappreciatie en verbetervoorstellen.
- De motie van de leden Erkens en Bontenbal verzoekt onderzoek te doen naar het inrichten van toezicht op de energiemarkt en vraagt om specifieke aanbevelingen met betrekking tot het mandaat, de taken, bevoegdheden en het budget van de ACM.
- Het onderzoek van Strategy& is gestructureerd langs de drie publieke belangen betaalbaarheid, leveringszekerheid (betrouwbaarheid) en duurzaamheid en richt zich op de gas- en elektriciteitsmarkt, zoals verzocht in de motie Segers/Marijnissen.
- In het rapport stelt Strategy& dat de huidige marktordening zich kenmerkt door een samenspel van markt en overheid. Ook wordt er gesteld dat deze vorm van marktordening geen negatief effect heeft op de publieke belangen en dat deze de energiecrisis niet heeft verergerd.
- De brief schetst een beeld van wat er al gedaan is door de overheid om de publieke belangen te borgen.

- Hierbij wordt ook aandacht besteed aan de rol van de ACM in het beschermen van de consument, Dit gedeelte van de brief dient als reactie op de motie Erkens /Bontenbal.